

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
KANTONALNI SUD MOSTAR
Broj: 58 0 Ps 127269 16 Pž
Mostar, 06.03.2018. godine

Kantonalni sud Mostar u vijeću sastavljenom od sudija Ćatić Merime, kao predsjednika vijeća, Tanović Rabije i Sudar Vere, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja - predlagača mjere obezbjeđenja, advokata B.D. iz M., koga zastupa punomoćnik Vučina Nikica, advokat iz Mostara, protiv tuženog - protivnika mjere obezbjeđenja „GRANIMIR & Co“ d.o.o. Čitluk, Međugorje, Bijakovići b.b. (u Hotelu Međugorje), koga zastupa punomoćnik Raguž Damir advokat iz Mostara, radi isplate, v.s.p. 73.197,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja na presudu Općinskog suda u Mostaru broj 58 0 Ps 127269 13 Ps od 18.04.2016. godine, na sjednici vijeća održanoj 06.03.2018. godine, donio je

P R E S U D U

Žalba tužitelja se uvažava, pobijana presuda preinačava i sudi se:

Dužan je tuženi platiti tužitelju na ime izvršenih advokatskih usluga iznos od 73.197,00 KM sa zateznom zakonskom kamatom počev od 16.12.2011.godine pa do konačne isplate, kao i troškove postupka u iznosu od 6.586,40 KM sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana .

Tužitelj se odbija sa zahtjevom za isplatu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom u cijelosti je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tuženi isplati na ime izvršenih advokatskih usluga iznos od 73.197,00 KM, po računu broj 01/2011 od 01.12.2011. godine, sa zakonskom zateznom kamatom od 16.12.2011. godine do konačne isplate i da mu isplati troškove parničnog postupka također sa zakonskom zateznom kamatom do dana presuđenja pa sve do isplate, i odbijen prijedlog predlagača za određivanje mjere obezbjeđenja kojom je tražio da se tuženom zabrani otuđenje nekretnine označene kao k.č. 850 bašča; oranica od 6494 m² i k.č. 848/15 bašča; neplodno od 56 m², upisano u zk.ul. broj 95 SP Šurmanci, kao vlasništvo tuženog sa dijelom 1/1, zabilježbom ovog rješenja i ovog parničnog postupka u zemljišnoj knjizi u zk.ul. 95 k.o. Šurmanci koja bi ostala na snazi do pravomoćnosti odluke u ovom parničnom postupku.

Na ovakvu presudu žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj iz svih razloga predviđenih odredbom člana 208. stav 1. ZPP-a.

Smatra da sud u konkretnom slučaju nije savjesno i brižljivo cijenio sve dokaze posebno i u njihovoj međusobnoj vezi, na osnovu rezultata cjelokupnog postupka. Prvostepeni

sud uopšte nije obrazložio iz kojih razloga je, odnosno čime se rukovodio kada nije prihvatio pravne činjenice, navode i dokaze koje je tužitelj isticao u toku postupka i kojima je dokazao činjenične navode svoje tužbe. Prema obrazloženju presude sud je iz cjelokupne dokazne građe našao da između tužitelja i tuženog nije bilo sačinjenog ugovora o zastupanju, odnosno da tužitelj nije dokazao da je postojao bilo kakav ugovor. Prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata članom 1. je propisano da ukoliko advokat i njegov klijent pismenim ugovorom nisu ugovorili drugačije, advokatu pripada nagrada za rad po odredbama Advokatske tarife.

Prvostepeni sud je nadalje istakao da Zakon o advokaturi FBiH u članu 31. propisuje da advokat ima pravo da zahtjeva i primi nagradu za izvršeni rad i naknadu troškova nastalih u vezi sa radom u skladu sa Advokatskom tarifom. Međutim, članom 1. AT propisano je da advokat i njegov klijent pismenim ugovorom mogu regulisati drukčiju vrstu nagrade od one koja je propisana, što znači da je za navedeni ugovor pismena forma bitan element ugovora kojim advokat i njegov klijent ugovaraju iznos naknade i troškova za advokatske usluge u visini različitoj od iznosa određenog Advokatskom tarifom. U odsutnosti ovakvog pismenog ugovora advokat za nagradu za rad i troškove nastale obavljanjem advokatske djelatnosti treba ispostaviti račun primjenom važeće tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata uz primjenu Zakona o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi, kojim je vrijednost jedne advokatske radnje ograničena visinom prosječne neto plaće u FBiH, koji bi bio nužan ako su stranke ugovorile posebnu nagradu mimo propisane Advokatske tarife, što je u konkretnom slučaju izostalo. Znači, ako nije bilo posebnog ugovora koji mora biti zaključen u pismenoj formi, kao što je u konkretnom slučaju, advokat kao davalac usluga, ima pravo naplatiti svaku pojedinačnu učinjenu radnju zastupanja, po njenom dospijeću, u skladu sa Advokatskom tarifom uz ograničenje koje propisuje Zakon o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi. Sud nije smatrao osnovanim zahtjev tužitelja za naknadu preostalog dijela utuženog računa koji tužitelj zasniva na činjenici koju dokazuje putem saslušanih svjedoka, a to je da su stranke dogovorile plaćanje nagrade i naknade za rad advokata u skladu sa AT iz razloga što se radi o kompleksnom poslu, koji uključuje sređivanje zk stanja, zastupanje u postojećim parničnim i inspeksijskim poslovima i niz drugih poslova, jer su obje ugovorne strane bile svjesne da se radi o postupcima koji zahtijevaju pojačanu pažnju i skoro svakodnevno angažovanje na rješavanju. Ovo iz razloga što Zakon o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi sadrži naprijed navedena ograničenja koja su imperativne prirode, a Advokatska tarifa propisuje obaveznu pismenu formu ugovora o nagradi i naknadi troškova za rad advokata, pa je svaki usmeni dogovor stranaka u konkretnom slučaju bez pravnog značaja.

Prednje navode iz obrazloženja pobijane presude tužitelj smatra pogrešno utvrđenim činjeničnim stanjem iz razloga što je nesporno da je tuženi po predmetnom računu za utuženu uslugu već platio tužitelju 20.12.2011. godine iznos od 20.000,00 KM, 25.01.2012. godine također 20.000,00 KM, dana 07.02.2012. godine iznos od 10.000,00 KM i iznos od 15.000,00 KM koji je uplaćen od S. M. kao jednog od suvlasnika društva tuženog iz čega proizilazi da je po ovom računu ostao neplaćen dug od 73.197,00 KM, kojeg tuženi nikada nije osporio, a nesporno je da je tužitelj pozivao tuženog više puta na plaćanje predmetnog računa, ali da tuženi nije izvršio svoju obavezu, a očigledno je da su parnične stranke sklopile ugovor o zastupanju u skladu sa AT F BiH i Zakonom o advokaturi bez bilo kakvih ograničenja, što proizilazi iz iskaza tužitelja saslušanog u svojstvu parnične stranke na glavnoj raspravi od 05.11.2015. godine. Tužitelj je tada istakao da je prilikom zaključenja ugovora tuženog upoznao sa odredbama Zakona o advokaturi i da su saglasno pristali da vrijednost spora i nagradu za svaku pojedinu radnju računaju nakon što se radnje izvrše, a prema odredbama AT, što znači da su stranke bile svjesne obima posla koji treba preduzimati i odgovornosti advokata i da su upravo iz tog razloga pristali da se primjenjuje tarifa bez ograničenja iz Zakona o advokaturi. U prilog prednjem navodi presudu Vrhovnog suda F BiH broj Rev

014401/13 od 13.02.2014. godine. Smatra potpuno evidentnim da je tužitelj s tuženim zaključio ugovor i ugovorio primjenu AT bez ograničenja iz Zakona o advokaturi, zbog čega smatra potpuno osnovanim svoj tužbeni zahtjev.

Zbog prednjeg predlaže da se žalba uvaži i prvostepena presuda preinači na način da se udovolji tužbenom zahtjevu tužitelja uz isplatu troškova parničnog postupka.

Tuženi nije dao odgovor na žalbu tužitelja.

Odlučujući o žalbi tužitelja u granicama žalbenih razloga i razloga na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, u skladu sa članom 221. Zakona o parničnom postupku („Sl. novine F BiH“, broj: 53/03; 73/05; 19/06 i 98/15, u daljem tekstu: ZPP), sud je odlučio kao u dispozitivu ove presude, iz slijedećih razloga:

Osnovana je žalba tužitelja.

Iz spisa proizilazi nespornim da je tužitelj po punomoćjima koje je dobijao od tuženog izvršio tražene poslove, da o poslovima zastupanja nisu zaključili ugovor u smislu člana 1. Zakona o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi, da je tužitelj na ime izvršenih poslova u ime i za račun tuženog ispostavio tuženom račun broj 01/11 od 01.12.2011. godine na iznos od 138.197,00 KM, da tuženi ovom računu nikad nije prigovorio, naprotiv po istom je izvršio tri uplate, dvije od po 20.000,00 KM, dana 20.12.2011. godine i 25.01.2012. godine i jednu uplatu na iznos od 10.000,00 KM, dana 07.02.2012. godine.

Prvostepeni sud pravilno citira odredbe člana 1. Zakona o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi u F BiH („Službene novine F BiH“ br. 18/05) prema čijem se st. 2. vlastodavac i punomoćnik mogu pismeno dogovoriti da nagrada za zastupanje bude veća od one propisane Advokatskom tarifom.

Iz teksta ove odredbe proizilazi da se radi o običnoj pismenoj formi, za koju nije predviđen nikakav poseban uslov (posebna ovjera potpisa ugovarača i slično).

U konkretnom slučaju radi se o ugovoru o punomoćstvu, kako to navodi i tužitelj, iz odredbi čl. 84-96 Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ broj 29/78; 39/85 i 57/89; Službeni list R BiH 2/92; 13/93 i 13/94 i Službene novine F BiH broj 29/03, u daljem tekstu ZOO), koji je obično neformalan, odnosno, formalan je ukoliko se za pravni posao koji zastupnik obavlja za zastupanog traži pismena forma, kako je regulisano odredbom člana 90. ZOO-a.

Prema popisu obavljenih radnji iz spornog računa koje je tužitelj obavljao za tuženog, za većinu tih radnji (ishodovanje raznih isprava kod organa uprave, predaja dokumentacije, dopuna iste, predavanje raznih prijava, ishodovanje rješenja o upisu promjena u sudski registar, regulisanje odnosa između društva tuženog i drugih pravnih i fizičkih lica i sl.) nije propisana pismena forma, pa u tim situacijama nije bila potrebna ni pismena forma za zaključenje ugovora o zastupanju.

Međutim, Zakon o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi je *lex specialis* u odnosu na ZOO koji je *lex generalis*, koji ne govori ništa drugo nego da ugovor o zastupanju mora biti u pismenoj formi, ako se njime određuje nagrada punomoćniku u iznosu većem od nagrade predviđene odredbom člana 1. ovoga Zakona.

Kako se Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o advokaturi ne predviđa posebna pismena forma za zaključenje ovog ugovora, kod naprijed navedenih nespornih činjenica, proizilazi da su parnične stranke zaključile ugovor o zastupanju u smislu tvrdnji tužitelja, odnosno da je ugovor valjan iako nije zaključen u pismenoj formi, zbog čega je valjalo uvažiti njegovu žalbu i preinačiti pobijanu presudu na način da se tužbenom zahtjevu tužitelja udovolji u cijelosti, pozivom na odredbe člana 17. stav 1; člana 262. stav 1. i člana 749. ZOO-

a (Ugovor o punomoćstvu je u širem smislu zapravo ugovor o nalogu iz odredbe člana 749. ZOO-a).

Ovo iz razloga što je članom 73. ZOO-a propisano da se ugovor za čije se sklapanje zahtjeva posebna pismena forma, smatra valjanim iako nije zaključen u toj formi ako su ugovorne strane izvršile u cijelosti ili u pretežnom dijelu obaveze koje iz njega nastaju, osim ako iz cilja zbog kojeg je forma propisana očito ne proizilazi što drugo.

Tužitelj je svoju obavezu izvršio u cijelosti, a tuženi djelomično, i to ne u pretežnom dijelu kako zahtjeva odredba člana 73. ZOO-a.

Kod činjenice da tuženi nije sporio izvršenje poslova koje je tužitelj preduzeo kao njegov punomoćnik, da nije prigovarao računu ispostavljenom po osnovu izvršenih poslova, da je po tom računu izvršio tri uplate tužitelju i to u vremenskom periodu dužem od dva mjeseca, ima se smatrati da je i tuženi svoju obavezu izvršio u pretežnom dijelu.

Naprijed navedene činjenice neosporavanja i nevraćanja predmetnog računa kao i činjenica plaćanja po istom u tri navrata, u razmaku od preko dva mjeseca od izdavanja računa, govore da ni tuženom po osnovu računa ništa nije bilo sporno ni u opisu ni količini izvršenih poslova, a niti u njegovoj cijeni, što potvrđuje iskaz tužitelja da je tuženi prilikom dogovaranja uslova ovog pravnog posla bio upoznat o jediničnoj cijeni poslova mimo člana 1. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o advokaturi i da je pristao na to.

U istom smislu iskaz je dao i saslušani svjedok I. T., koji je bio prisutan sa S. M. kao članom društva tuženog prilikom prvog dogovora sa tužiteljem oko angažovanja na poslovima zastupanja društva tuženog, koji je jasno kazao da ih je te prilike tužitelj upoznao da se na plaćanje nagrade neće primjenjivati ograničenje iz Zakona o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi, jer se radi o poslovima milionske vrijednosti i da su oni pristali na to.

U smislu prednjih zaključaka ovoga suda važna je i činjenica da je Soldo Marko, jedan od suvlasnika društva tuženog, koje je sa tužiteljem ispred tuženog ugovorio i zaključio predmetni pravni posao i koji je najbolje znao šta su zapravo dogovorili, uplatio tužitelju iznos od 15.000,00 KM.

Prema odredbi člana 296. ZOO-a, obavezu može izvršiti ne samo dužnik nego i treće lice (stav 1.), a povjerilac može primiti ispunjenje i od trećeg lica bez dužnikova znanja, pa i u slučaju kad ga je dužnik obavijestio da ne pristaje da treći ispuni njegovu obavezu (stav 4.).

Imenovani je interes za plaćanje našao u vlastitoj odgovornosti jer je lično on ugovorio sporni posao uz njegove uslove sa tužiteljem, a u situaciji kada poslovanje tuženog, pa i odlučivanje u vezi sa plaćanjem vode druga lica, on je iz vlastitih sredstava isplatio dio duga.

Računajući uplatu S.M. tužitelju je isplaćeno ukupno 65.000,00 KM, a preostalo je za isplatiti 73.197,00 KM, što znači da je obaveza tuženog ispunjena u visini od preko 50%.

U situaciji da je tužitelj svoju obavezu ispunio u cijelosti, i da je obaveza tuženog ispunjena preko 50%, opet napominjući da ni za tuženog u vezi sa predmetnim pravnim poslom nema ništa sporno, za zaključiti je da je ugovor izvršen u pretežnom dijelu.

Ugovor o punomoćstvu u pravilu je neformalan (isto kao i ugovor o nalogu) i smatra se zaključenim kada su se ugovarači dogovorili o bitnim elementima ugovora, a Zakon o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi ne propisuje posebnu pismenu formu za njegovo zaključenje, pa se pismena forma ugovora o punomoćstvu iz ovog zakona ima smatrati formom u svrhu dokaza (ad probationem) a ne u svrhu suštine (ad solemnitatem).

S obzirom na naprijed iznesene nesporne činjenice zaprimanja i neosporavanja računa, plaćanja po istom u tri navrata, te iskaza saslušanog svjedoka i tužitelja u svojstvu parnične stranke, ovaj sud zaključuje da su stranke dogovorile plaćanje za obavljene usluge u skladu sa advokatskom tarifom, bez ograničenja sadržanog u Zakonu o izmjeni i dopuni zakona o advokaturi, i da je ugovor izvršen u pretežnom dijelu pa se ima smatrati da je pravno valjan u smislu odredbe člana 73. ZOO-a iako nije zaključen u pismenom obliku.

U prvostepenom postupku tuženi je istakao prigovor zastare o kojem pobijanom presudom nije odlučeno, zbog čega će o istom, kao materijalno-pravnom prigovoru odlučiti ovaj sud.

Prigovor tuženog zastari potraživanja nije osnovan. Tužitelj je nakon završetka poslova prema tuženom ispostavio račun za sve obavljene radnje sa rokom dospelosti odmah, danom izdavanja (nije ostavljen rok za dobrovoljno ispunjenje) .

Nagrada za zastupanje dospijeva na naplatu odmah po završetku preduzete pravne radnje, ako se stranke ne dogovore drugačije. Iz kompletnog stanja spisa, naročito iskaza svjedoka M.M., direktora društva tuženog i Trgovine i ugostiteljstva hotela „Pax“ , gotovo u cijelom spornom periodu (istakao da je on isplaćivao tužitelju samo troškove raznih taksi, a ako mu je nagrada i isplaćivana, da je to samo u jednom malom dijelu) proizilazi da su se strane dogovorile drukčije, odnosno da se plaćanje vrši etapno, pa se rok za zastaru potraživanja ima računati od dana dospelosti računa na plaćanje.

Račun je dospio na naplatu 1.12.2011. godine a tužba je podnesena sudu dana 11.04.2013. godine, pa kod trogodišnjeg roka zastarjelosti iz čl.374. ZOO-a, potraživanje tužitelja nije zastarjelo, bez obzira na prekide zastarjelosti, uslijed vršenih plaćanja

Na osnovu odredbe čl.397. st.2.ZPP-a, ovaj sud je odlučio o troškovima postupka, dosuđujući tužitelju po tom osnovu iznos od 6.586,40 KM.

Troškovi se sastoje od nagrade za sastav tužbe u iznosu od 836,00 KM, zastupanja na pripremnom ročištu u iznosu od 834,00 KM, na nastavku pripremnog ročišta u iznosu od 414,50 KM, na glavnoj raspravi u iznosu od 826,00 KM, nastavcima glavne rasprave od 05. i 06.11.2015.godine u iznosima od po 413,50 KM (ukupno 827,00 KM), zatim na nastavku od 04.12.2015. god. iznos od 423,00 KM i od 13.03.2016. godine iznos od 422,50 KM kao i žalbe na presudu u iznosu od 837,00 KM, što je ukupno 5.420,00 KM, sve uvećano za 17% PDV-a (921,40 KM) iznosi 6.341,40 KM. Tužitelju su priznati i troškovi vještačenja u iznosu od 245,00 KM, što sa troškovima zastupanja čini ukupne troškove tužitelja od 6.586,40 KM. Tužitelju nisu priznati troškovi sudskih taksi na tužbu, presudu i žalbu iz razloga što ni jednu od dužnih taksi nije platio.

Imajući u vidu prednje navedeno ovaj sud je na osnovu odredbi člana 224. stav 1. tačka 5; čl.229.st.1. tač.2. ZPP-a odlučio kao u dispozitivu ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Ćatić Merima